

Ne féljünk

Voltaképpen kérdőjelet, felkiáltójelet is használhatam volna a címben. Nem tettem. Hogy miért? Mert elgondolkodtam néhány, szűkebb és tágabb környezetemben történt eseményről, közelben és távolban megélt történetéről.

Az egyik négy évvel ezelőtt történt, amikor nem sokkal a Daytoni egyezmény aláírása után Bosznia fővárosában, Szarajevóban jártam. Egy tízemeletes, a háborúban teljesen kiégett toronyház földszintjén, az ott zöldség-gyümölcs boltot nyitott áruval beszélgettem. (Vevő még alig volt, igaz, lakó sem, így azután hosszan csevegthettünk a Mirza nevet viselő zöldséggel.) Jól kivesztük az elmúlt év történéseit, a szerb támadások által pokollá vált szarajevói hétköznapokat, meg a jövőről is szót ejtettünk. Azt kérdeztem tőle: mikor lesz e térségben béke? Mirzának nem volt ideje válaszolni. Tudniillik, beszélgetésünk ideje alatt végig ott guggolt (tipikus muzulmán pihenő póz) egy fiatal ember a pult mellett, néma volt, hallgatott. Most felugrott, felrántotta az egyik karján az ingét és észvesztően ordította: *Amíg ezt látod, nem lesz béke! Az „ez” egy gránáttepte lyuk volt, olyan mély, hogy a csont is látszott...*

Sokáig kísértett álmaimban ez a kép. Azután Mostarban, Jablanicán, s egyéb bosnyák városokban járva, meg a szarajevói nemzetközi békefenntartókkal beszélgetve megtudtam, hogy csaknem 3 millió akna „lapul” az ország véráztatva földjében. Láttam a csonkolt lábú kicsi gyerekeket, asszonyokat, idős férfiakat. Ők a harcokban sem vettek részt. Féltém.

Azután következett Koszovó. Tőlünk nem is oly messzire. Fegyverek tömkelege került ebbe a térségbe. Egyik és másik oldalon is halmozták a gyilkolásra alkalmas fegyvereket. A minapi szegedi konferencián kiderült, hogy csak Szerbiában 1 (azaz: egy) millió löfegyver van – legálisan – a polgároknál! Sőt: 46 légvédelmi ágyút is birtokoltak a derék hadfiak... Most, hogy bekövetkezett a demokratikus fordulat Jugoszláviában, átjárhatóbbá váltak a határok, felő, hogy a „nem legálisan” birtokolt fegyverezésként hozzánk is juthat valamennyi. A felvetés teljesen jogos.

A leírt információk, tények azonban csak egy részét képezik a teljes valóságnak. Ma ugyanis teljesen más a helyzet a Balkánon, mint akkor, amikor én jártam Bosnyákföldön, s merőben más, mint mondjuk két hónappal ezelőtt, amikor még Milosevics uralkodott a balkáni hegyek és a bácskai sík rónák felett! A nemzetközi közösség (végre) belátta, hogy nemcsak a katonai ellenőrzés révén lehet és kell kordában tartani a kézi löfegyverek terjedését, hanem a civil szervezetek, egyesülések által is. Erre volt jó például a múlt héten, a Szegedi Biztonságpolitikai Központ által szervezett konferencia is, amelyen 21 ország és a nemzetközi szakértők ültek egy asztalhoz, hogy nyíltan, minden visszafogottság nélkül beszéljenek a bennünket fenyegető veszélyről. S ha ilyen találkozókat, eszmecsereket vannak – az érintettek bevonásával is –, akkor jóval derültebben nézhetünk a közeli jövőbe.

Mindezek ellenére mégis feltehetjük a kérdést: *Ne féljünk?*
Ne.

Kisimre Ferenc

Főkertészi beszámoló

Mindennapunk helyszíne - a zöldterület

Szeged megyei jogú város önkormányzata feladatai között szerepel közterületeink, parkjainak rekonstrukciója, valamint a korábban felmerült hiányok pótlása. Ez évben önkormányzatunk 35 millió forint zöldfelület fejlesztési alapot hagyott jóvá, mely korábban nem volt. Szeged parkjait, fasorait kívánja esztétikailag és funkcionálisan javítani. Ennek keretében befejezzük a Várkert első ütemének automata öntözőrendszerét, helyreállítjuk a Tisza-parti sétánnyal összekötő lépcsőrendszerét. A sokat vitatott farekonstrukció, és növény-egészségügyi feladatokat (fák metszése, száraz ágak levágása, elszáradt fák kiszedése, visszavágott ágak sebkezelése) elvégezzük a Szegedi Környezetgazdálkodási Kht. szakmai segítségével. A századfordulón kialakított parkszerkezetet kívánjuk visszaállítani, megőrizve a jelen időben kialakult funkcióit. A megnövekedett forgalom és a korábbi években tapasztalható elhanyagoltság miatt, a fák legyengültek, rendszeres növényvédelmi kezelésbe kellett részesíteniük azokat.

Konkretenként, a Várkertben biztosítanunk kell a növények egészséges növekedését, természetes formájuk kialakulását. Így a növények ellenállóbbak lesznek és a kemikáliák használatát vissza tudjuk szorítani. A fák életkörülményeinek kedvező

biztosítása érdekében – hasonlóan az emberi vitaminkhoz – a Kht. magasanymású tápanyag-utánpótlásban részesítette a Stefánia értékes növényállományát. Jövőre elkészül a Széchenyi tér felújítási koncepciója. Célunk a 120 év alatt telepített növényállomány értékes növényegyedeinek megőrzése hosszú távon. Álláspontunk szerint törekedni kell fenntartható és hagyományainkat megóvó park megőrzésére. Az önkormányzat által jóváhagyott zöldfelületi alapterhére első lépésként a platánok növény-egészségügyi fanyesését és sebkezelését végezzük el.

Az „elfeledett” újszegedi liget újraélesztésével többen próbálkoztak az utóbbi időkben. Véleményünk szerint hosszútávú koncepcióval valósulhat meg a liget rekonstrukciója. A liget főfasorán is elvégezzük a szükséges növény-egészségügyi nyesést és sebkezelést. A jövő évre kidolgozunk egy hosszú távon fenntartható zöldfelület koncepcióját a képviselőkkel, a Városgondnoksággal és a Környezetgazdálkodási Kht-vel közösen. Remélem, hogy az önkormányzat továbbra is szolgálhatja a város polgárait.

Kérem az észrevételeiket, javaslataikat juttassák el hozzám, hogy együtt többet és jobbat tehesünk Szegedért.
Forró Marianna
főkertész

A Torony alatt

A Délmagyarország melléklete a szegedi önkormányzat megbízásából

Enyhítik a cukorbetegség gondjait

Sorstársi tanácsadókat képeztek

Ötnapos bentlakásos tanfolyamot tartott a múlt héten a Szeged és Térsége Dia-

betes Egyesület. Összesen 12 - szegedi és környékbeli - résztvevő számára tettek lehetővé, hogy 5 napot át a Kálmán panzióban, neves szakemberek előadásait hallgassák. Olyan önként jelentkezők jöttek el Szegedre, akiket az orvosok is javasolt erre a képzésre, s akik saját környezetükben szeretnék az ott élő cukorbetegeket segíteni. A tanfolyam hallgatói pénteken, a sikeres vizsga után mindannyian Sorstársi segítő oklevelet kaptak.

Dr. Durszt Ferenc volt az egyik előadója a cukorbeteg bentlakásos tanfolyamának. (Fotó: Miskolczi Róbert)

Félmillióan vannak

Magyarország lakosságának mintegy 5 százaléka szenved úgynevezett 2-es típusú cukorbetegségben. Ez azt jelenti, hogy ezeknek a betegeknek még van inzulin termelésük, csak a szer-

vezet nem tudja az inzulint hasznosítani. Ezek szerint tehát mintegy 500 ezer regisztrált cukorbeteg van hazánkban. Ennél azonban valószínűleg többen vannak, hiszen statisztika sze-

rint egyébként több mint 7 év elteltik, mire valakiről kiderül, hogy cukorbeteg. Szeged és térsége körzetében közel 11 ezer ilyen beteget tartanak nyilván.
K. F.

Mindezt már Nagy Ferencné Bíró Ilona, a Szeged és Térsége Diabetes Egyesület elnöke mondja, aki a bentlakásos tanfolyam szervezője is egyben. Tőle tudjuk meg azt is, hogy a panzióban 4 szegedi, 2 sándorfalvi, továbbá 1-1 ruzsai, bordányi, domaszéki, kömpöci (Bács-Kiskun megye), továbbá 2 kisteleki jelentkező vett részt a továbbképzésen. Az előadók névsora is hosszú, s a szakterület is változatos. Így például

előadást tartott dr. Holzinger Gábor főorvos (belgyógyász-diabetológus), dr. Dégi Rózsa (szemész), dr. Császár Tímea (belgyógyász), dr. Kovács Réka (bőrgyógyász), Kósa Andrea (gyógytornász), dr. Rattai Katalin (ortopéd-főorvos), dr. Durszt Ferenc főorvos (belgyógyász), dr. Takó Ibolya (belgyógyász), Szabó Sándor (diétetikus), dr. Hódi Miklós főorvos pedig a szakmai irányítást végezte ennek a fontos összejövetelnek. Fekete

Lászlóné és Komlódai Rozália szakápolók a műszerek és az inzulin-beadó eszközök használatát oktatták. Különböző szervezők és az előadók is társadalmi munkában vettek részt az egyhetes tanfolyam lebonyolításában. A felmerülő egyéb költségeket pályázat útján, a Soros Alapítványtól kapott támogatásból fedezték. Természetes és diabetikus élelmiszer termékeket hoztak a helyszínre, és azok elkészítését is tanulták. (Egyébiránt,

Tapintható tárlat a szegedi Hangoskönyvtárban

„Az érintés a gyengén látó számára a látást jelenti”

Új tárgyakkal, anyagokkal ismerkednek a kiállítás látogatói. (Fotó: Miskolczi Róbert)

azokat a használati tárgyakat, amelyekről eddig csak hallottak, vagy felolvasott irodalmi alkotásokból értesültek. Például számukra is megnyugtatóan lehet így tisztázni, hogy mi a különbség a kukoricacsuhé, a szalma és a nád között. A vakok barangolását a kicsiny

könyvtárban mindig segíti valaki, elmagyarázza nekik a tárgyak rendeltetését, esetleg történetét.

A kiállítás szervezője, Molnár Mária, a szegedi vakok klubjának „lelke”, lapunknak elmondta, hogy egy nagyobb kezdeményezés része ez a tárlat. Ugyanis né-

hány évvel ezelőtt Budapesten neves művészek közreműködésével állították ki a vakok számára köztéri szobrok kicsinyített mását. Innen jött az ötlet és a klubvezető tagoknak tett ígérete, hogy Szegeden is megszervezzék ezt a kiállítást. Mivel Molnár Mária a szervezés során akadályokba ütközött, de az ígéretét sem akarta megmásítani: néprajzi kiállítást szervezett barátainak.

A néprajzi tárgyak kapcsán a klubvezető tervezi, hogy a kéthetenkénti klubtalálkozásokon néprajzi „fejtagító” is szervez, ahol majd játékos formában tanulhatják meg a vakok azt, hogy eleink egy-egy tárgyat mire is használtak. Ezekre a találkozóra amúgy harminc-ötven klubtag mindig el szokott jönni, a vakok, a látók, családtagok, rokonok, barátok és persze a könyvtárosok. Molnár Mária munkáját segíti a Hangoskönyvtár, és különösen Mórincz Nikolett

könyvtárvezető, valamint a Somogyi könyvtár munkatársai. Ezen kívül különböző pályázatok szolgálnak arra, hogy segítsék a klubvezető céljai megvalósításában, de érdeklődik a Hangoskönyvtár – melyet tizenkilenc évvel ezelőtt éppen a vakok számára létesített a város – sorsa felől az önkormányzat is, különösen Török Csaba, aki e körzet önkormányzati képviselője, és aki a mostani kiállítást megszervezők között is volt. A hölgy megemlékezett, hogy az érintés a gyengén látó számára a látást jelenti. Példaként hozta fel a hímes tojást, melyet a látók a színek alapján látnak másnak, míg a vakoknak az előkészített, még festetlen tojáson lévő viaszmintázat kitéremkedései teszik azt mássá, különbözővé.

A festetlen tojást, és a többi érdekes, sajátos tapintású néprajzi tárgyat még két hétig láthatják, szagolhatják és foghatják meg az érdeklődők a szegedi Hangoskönyvtárban (Stefánia 2.).
Sarnyai Tibor

Kisimre Ferenc